

**Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine**

ЗВІТ

**про результати відвідування
Маловисківського районного суду Кіровоградської області**

23.02.2024

м. Кропивницький, 2024

I. ВСТУП

На виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі ст. ст. 13, 19-1, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», групою НПМ здійснено відвідування Маловисківського районного суду Кіровоградської області (далі – Суд).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Григоренко Ольга Олександрівна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв – керівник групи НПМ;

Арутюнян Арсен Артурович – громадський монітор.

Суд розташований за адресою: містечкова, 53, місто Мала Виска, Кіровоградська область.

Керівництво суду: Кавун Тетяна Володимирівна, голова суду.

Чепіга Вікторія Миколаївна, керівник апарату суду.

Штатна чисельність працівників суду – 28,5, з них штатна чисельність суддів – 5 (з них, 4 - фактичних, 1 вакантний)

Маловисківський районний суд Кіровоградської області зареєстровано в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, як юридичну особу.

Моніторингова група ознайомила з умовами знаходження та доступу громадян до суду, умовами утримання осіб, які перебувають під вартою та доставляються до суду для здійснення судочинства. Увагу приділено умовам перебування осіб, які конвоюються до суду для розгляду кримінальних проваджень.

Суд розміщений у одноповерховій будівлі (фото 1). В приміщенні суду розташовано: дві зали судових засідань (для розгляду як кримінальних так і цивільних проваджень).

На вході до Суду наявна інформація про найменування судового органу (фото 1).

В залах судових засідань для розгляду кримінальних справ розміщені кабінети для обвинувачених (підсудних) та засуджених із захисного скла та обладнано систему відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань у режимі відеоконференції.

Туалет розділений на 2 частини - для працівників суду та відвідувачів, знаходиться на вулиці у внутрішньому дворі суду.

У залах судового засідання встановлено загороження для підсудних із спеціального захисного скла загальними розмірами: висота 2,20 м., глибина – 1,20 м., ширина – 2.40 м. (при нормах на одну особу 0,8 м. кв. може забезпечити тримання 3 осіб) з дотриманням вимог ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (фото 4,6,7).

Територія Маловисківського районного суду є огороженою, забезпечена

стоянкою для автомобілів учасників судового розгляду, відеокамерами зовнішнього спостереження та відеокамерами внутрішнього спостереження.

На час військового стану в Суді визначено етапні дні для конвоювання обвинувачених (підсудних) вівторок, четверг. На день моніторингу відсутні заявки суду на конвоювання ув'язнених (засуджених) для участі у судових засіданнях.

На контрольно-пропускному пункті (прохідній), працівниками судової охорони забезпечується контрольований доступ відвідувачів до суду. На пропускному пункті наявна аптечка, в яких містяться ліки необхідні для надання первинної домедичної допомоги з актуальним строком придатності.

У приміщеннях суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правової допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів, розклад судових справ, тощо.

Освітлення природне і штучне в задовільному стані.

Вікна залу для розгляду кримінальних справ обладнані решітками, лави для розміщення підсудних (засуджених) осіб прикріплені до підлоги. Зали судового засідання обладнані необхідною технікою та технічними засобами фіксування судового процесу з можливістю відеозапису судового засідання.

Протягом 2021-2022 років перевірка діяльності Маловисківського районного суду органами контролю та нагляду не проводилась.

II. Факти порушень, виявлених під час відвідування

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, статті 21 Конституції України, Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність)).

1. Під час відвідування суду встановлено, що біля центрального входу суду розміщена кнопка виклику працівників суду для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення. Однак, зазначена кнопка виклику не функціонує. Відповідно, такий технічний дефект унеможливорює або обмежує доступ до державної установи вищезазначеним особам (Фото № 2).

2. Встановлено факт порушення вимог пунктів 5.3, 6.1.2, та 6.3 ДБН Інклюзивність, центральний вхід та приміщення суду не обладнано зовнішнім та внутрішніми пандусами або у разі неможливості влаштування пандусів, у зв'язку з чим маломобільні групи населення без сторонньої допомоги не можуть потрапити до залу судових засідань для розгляду кримінальних справ та приміщення суду (Фото № 1).

3. Окрім цього, у порушення вимог пункту 11.5 ДБН Інклюзивність, санітарний вузол у приміщенні суду не пристосований для користування маломобільними групами населення у зв'язку з відсутністю у них поручнів та

можливості людині на візку потрапити до санітарної кімнати.

Порушення права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 48 Конституції України, п. 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі - ДБН)).

4. Під час відвідування приміщень суду встановлено факт порушення вимог п. 6.5.2. ДБН, де відсутні камери для підсудних (засуджених).

5. У порушення п. 20 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями, затверджених Економічною та соціальною радою ООН та п. 22.5 Європейський пенітенціарних правил, затверджені Комітетом міністрів Ради Європи від 12.11.1987 та вимог пункту 12 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція), обвинувачені (підсудні), засуджені не мають доступу до чистої питної води. Ємкості для питної води та одноразовий посуд відсутні. Відповідно, обвинувачені (підсудні) засуджені знаходяться в камерах з порушенням своїх прав, у наслідок чого, останні вимушені пити технічну воду в санітарному вузлі або інших непередбаченими державними нормами джерелами.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

6. У порушення ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України, вимог пункту 6.5.2 ДБН у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможлиблює реалізацію їх права на захист. Таке спілкування відбувається у залі судового засідання, чим не забезпечується його конфіденційність.

Порушення права на забезпечення безпеки у суді.

7. В приміщенні суду в порушення вимог наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 №579 відсутнє обладнане укриття для співробітників та відвідувачів суду, що може використовуватись у випадках масових ракетних обстрілів або інших сповіщень про небезпеку, які надходять від органів управління цивільного захисту.

8. Встановлено факт порушення вимог пункту 13 Інструкції, а саме: в приміщенні суду відсутній ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від службового входу до камер та залів судових засідань для розгляду кримінальних справ, у зв'язку з чим, обвинувачені

(підсудні), засуджені конвоюються відкритими для третіх осіб коридорами і сходами, що призводить до порушення їх прав на безпеку.

III. Рекомендації

1. Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Кіровоградській області:

Передбачити додаткове фінансування Маловисківського районного суду Кіровоградської області з метою приведення його приміщень до вимог Державних будівельних норм України для встановлення камер спостереження та тривожні кнопки на окремому ізолюваному маршруті конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених осіб, та облаштування укриття.

Опрацювати питання щодо облаштування камер для обвинувачених (підсудних), засуджених у приміщенні суду до 4 м² відповідно до вимог пункту 6.5.2 ДБН, облаштування кімнати для роботи адвоката з підсудними.

2. Маловисківському районному суду Кіровоградської області:

Забезпечити доступ до чистої питної води;

Облаштувати камери спостереження на окремому ізолюваному маршруті конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених осіб;

Обладнати туалетну кімнату з необхідним пристосуванням для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Облаштувати укриття відповідно до вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579. Розробити та затвердити план дій підопічних та персоналу у випадку виникнення надзвичайних ситуацій, зокрема під час ймовірної евакуації. Дотримуватися безпекових заходів під час оголошення сигналу «повітряна тривога».

Керівник групи НПМ
головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини

Ольга ГРИГОРЕНКО

Додатки до звіту

фото 1

фото 2

фото 3

фото 5

фото 4

фото 6

фото 7

фото 8

фото 9

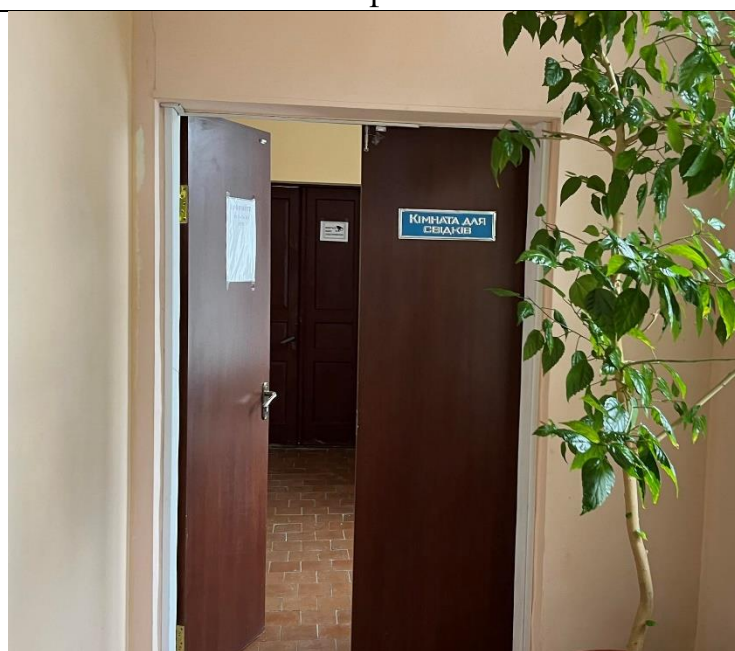

фото 10

